

Előfizetési díj.

Videkekre postán vagy helyben házhoz
hordva:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy óra helyben	1 „
Videkről egy hónapra előfizetést nem fogadunk el.	

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztői szállítás:

Belkirály-utca szeglet trencsini-vár 7. szám háza a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

Az értékes cikkek díjazatának.

Kéziratok nem adóznak vissza.

Hirdetési díjak:

Ötször hasábozott garmond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos (Wollzeile 22). Haasestein et Vogler. Wien Wallfischgasse Nr. 10.

Nyitltéri cikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazd. napilap

1874. második fél évi folyamára.

„KELET” előfizetési ára:

Egy évre	12 frt
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy óra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar kikerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetési pénzek, legzélszerűbben postai utalvánnyal kiadó Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálok.

A „KELET” kiadóhivatala.

Az erdélyi census.

I.

— A választási törvényjavaslatnak kevés pontja volt olyan, melynél hosszabb és zavarosabb vita fejlődött volna ki, mint az erdélyi 8 frt 40 kros censusról szóló pont, de egységes volt olyan, mely felett akkora tájékoztatatlansággal, csak sejtelmek után indulva szavazott volna a ház, mint épen e pont felett.

Részünkről nem kívántuk pártfogásunkba venni a Deák-párti kebeleiben temerült kisebbségi véleményt, mivel nem akartuk mi is ép deákparti képviselők megasonlását szítani. E pártoskodás bármennyű kérdés körül is, végzetes zavaroknak lehet csirája; a nem rég lezajlott kormányváltás p-dig megtanított rá, hogy az egyetértés létkérdésünk, melyért az áldozatokat sem szabad mérlegelnünk.

Mintán azonban az említett kisebbségi véleményt a felsőház jogügyi bizottsága magáévé

tette, miután a sajtóban heves vita indult meg e tárgy felett, kötelességet mulasztanánk, ha a minket érzékeny oldalunkon érintő kérdést illetőleg nem adnánk az erdélyi közvéleménynek hangot.

Ehang — előre is megjegyezhetjük, — hogy az alsóházban egyik deákparti képviselő által beadott módosítványhoz hajlik s korántsem azok hangja csupán, kiket a „Pester Lloyd” tegnapielöltsi számanak vezérczikke „kicsiny csoport”-nak nevez.

Az erdélyi census fenforgó kérdése azt hisszük sokkal tisztább, mint a milyennek veszik azt akár azok, kiknek fáradság mélyebben tekinteni az ügybe, akár azok, kik a tárgy összehozásával óhajják nézetüket érvényre emelni.

Az erdélyi 1848. 2. t. cz. 4 §. cc. pontja szerint rendezett tanácssal el nem látott községekben választók mindazon lakosok, „kikre az 1848-dik évre az adóajstrom szerint fejpenzen felül legalább 8 pengő forint adó van kivetve.”

Ha az 1848-iki törvény szavaihoz hivatkozunk, a fejpénznek megfelelő adón kívül nemcsak az akkor létezett adót, hanem egyáltalán minden adót be kell számítanunk a 8 pengő, illetőleg 8 frt 40 kr. o. értékű összegbe s e szövegről ragaszkodásunkban akár addig mehetünk, hogy például a dohánymonopolium tiszta jövedelmét fejszámba osztva adónak számítsuk be, a mint hogy az valóban adó is.

Ily uton azonban talán a „P. L.” vezérczikkezője sem akar célhoz vezetni. Milyen ut áll tehát előttünk, ha a törvényen nem haladhatunk?

Felelet a törvényes szokásé. a mint ezt verovoyz hármas törvénykönyve is megszabja.

A törvény meghozatala óta az idézett pontra nézve két szokás létezett. Egyik absoluticus eredetű, a másik nem.

Az első szerint Shemerling alatt a census tetemesen leszállítottatt, de e tetemesen leszállított adóba sem számítottatt bele: 1. a földterhermentesítési járadék és 2. a pótdadó.

A második szerint a kormányzók rendeltére, megtartott a 48-iki törvényben meg-

határozott összeg osztrák értékben, azaz a 8 frt 40 kr. Ez összegbe sem számítottatt be a földterhermentesítési járadék és a pótdadó. A midőn pedig az 1868-iki 25. t. cz. az erdélyi földadót szabályozta, tisztán kimondotta, hogy a 22% adóba a régi pótlék helyett számítassék. Mi oka lehetett a 68-iki országgyűlésnek a pótlék hányadának megnevezésére? semmi más, mint, hogy a pótlék a földadótól a választási censusban megkülönböztethető legyen s a törvényes szokás szerint be ne számítassék. A szokás tehát közvetve törvényhozási uton is szentetistetet.

És mindezek dacára az alsóház az eddig soha be nem számított pótlékokat a 8 frt 40 krba beszámíttatni rendelte, valószínűleg azért, mivel 48-ban csak föld- és marha adó volt beszámítható s a pótléknak 68-al szintén földadó lett a neve. De e logikával az új földadóba számított 9% földterhermentesítési járulékot is be kell számítanunk, sőt marhaadó nem létezik, azt is kellene valamivel pótolnunk, hogy következetesek maradjunk magunkhoz. Ezt azonban az ellenpárt sem óhajtja. Felesleges tehát mindentől eltekintve a 43-iki törvény szavait figyeltetni csupán, mert e szavak után minden ujan behozott adó beszámításához jutunk.

Ha tehát egy nov-lla utján a régi törvényt közelebbről meg akarjuk határozni, előtűnik a fenforgó esetben csak két mód lehet: vagy a törvényes szokást vesszük fel alapul, vagy eltekintve a 48-iki törvénytől — úgy, miként a szokástól, — az ész által sugalt uton indulunk. Mi az elsőnek vagyunk hűvek, a második a képviselőházat az adócensus tetemes leszállításához vitte, ő tudja, hogy mi benne az ésszerűség.

Hogy a leszállítás valóban fenforog, elismerték az erdélyi országgyűlés tagjai, sőt az erdélyi országgyűlés, itt tehát csak arról szólnunk, hogy e leszállítás körülbelül mekkora lehet.

Igazságos feleletre természetesen az erdélyi adózók listájára volna szükségünk, a mi felett nem rendelkezünk; de ha tekintetbe vesszük, hogy a pótlék a választói jogosultsághoz szükséges összegnek körülbelül negyed-részét teszi s ha tudjuk, hogy Erdélyben ép e csekély adóban, minden egyes forint körül ezrekkel és ezrekkel szaporodik vagy apad-

a választók száma, akkor legkevésbé sem tekinthetjük túlzottnak azon erdélyi képviselő számítását, ki a szaporodást mintegy 50% re tette.

Hogy mi indoka lehet a képviselőháznak amugy sebtében az erdélyi választók számát megkétszerezni, legkevésbé sem értjük. Hogy azonban mi kára lehet az országának e census leszállításból, azt igen is megértheti mindenki, ki ismeri az erdélyi viszonyokat. A kérdés ép ez oldaláról érint bennünket leginkább s ezért szükségesnek tartjuk a jövő alkalommal bővebben szólni róla.

— A közép-tanodai tanáregyletnek augusztus 8-án tartott ülésén a napirendnek első tárgya „A reál-tanodák képzésének ügye” képezte. Az előadó mindennek azt tartja szükségesnek, hogy a gymnasiumi és reál-tanodák képzése a jelen viszonyok között egyesíttessék, de főszóly fektetendő arra, hogy a növendékek gyakorlittal jól képeztesse. Az igaz, hogy jelenleg nincs elegendő pénz arra, hogy külön gyakorló iskolák is fölláttassanak, de von a fővárosban két főreál-tanoda, hol a tanárképzés növekedék megismerkedhetnének a reáliskola szellemével s a gyakorlati tanítással. Erre vonatkozólag a következő indítványt terjeszt elő.

1. A reál-tanodák képzése a gymnasiumi tanárképzéssel egyesíttessék, de az egyesített képzésben a reáliskola minden tárgya taníttassék.

2. A gyakorlati képzés szükségessége mondasék ki, s erre vonatkozólag egy tervnek a közokt. miniszterhez való benyújtásával a választandó választmány bizassék meg.

Kleinmann hosszabb beszédében fejtegeti saját nézeteit a reál-tanodák képzéséről. Az ő nézete szerint is egyesíttendő a gymnasiumi és reál-tanodák képzése, de úgy, hogy a képzés ne tartozzék sem az egyetemhez, sem a műegyetemhez, hanem legyen szintén önálló intézet. Rövid vita után az előadó Felman indítványa nagy szótöbbséggel elfogadtatt.

Ezután következett a bizottsági jelentés az ügyrend megváltoztatására vonatkozólag. Előadó Névy László előadja az egyes módosítandó pontozatykat. A 42. §. így módosul: A közép-tanodai tanáregylet egy hetiközlönyt és egy tudományos szakközlönyt ad ki. 43. §. A hetiközlöny czime: Középiszkolai hetilap, mint az orsz. magyar közép-tanodai tanáregylet

az eddigi rendet felforgatták, Lukrécziát is kényszeríték a Rómába való visszatérésre, miután egy évet nyugodtan Pesaróban töltött.

1494. szeptemberében VIII. Károly francia király betört Olaszországba s akadálytalanul Florenczig nyomult; a pápa, egy Alfonso nápolyi király a Medici Piero tökéletesen elhagyatva állottak s elmentállást nem tudtak kifejtetni. Sőt még az a szégyen is megessett a pápán, hogy Madonna Adriánát, egy Madonna Juliát s ennek nővérét, kiket szemefényénél jobban szeretett, egy francia portyázó csapat kíséretétől együtt elfogá s csak váltságdíj mellett adák ki. A francia király mind jobban előre hatolt, míg végre a napolyi fejedelmet is elűzé birtokából; a pápa elmenekült Rómából — s minden a gyermekkirály fegyvereinek kezébe került; de a gyermekkirályt a pápa szép szavakkal tartóztatta s vele igen előnyös békét kötött, ellene olasz uralkodó-ból hatalmas ligát alkotott, a melynek seregei aztán a francziákat megverték s kiszorították Olaszországból elannyira, hogy az előnyös alkalmat a maga idejében felhasználni nem tudott király is csak nagy nehezen menekült. S itt kezdődik a győzelmes pápaság egy förtelmekben gazdag korszaka, melyben hősök is tévkeny részt vett.

III. Mag kell jegyeznem, hogy szerző e helyt művének többi fejezetében is igen sok részletet beereszkedik; igen sok apró-cseprő családoknak adja genealogiáját és történetét, hanem általában a kort, az abban uralkodott erkölcsöt, a nézeteket kitűnően vázolja s még pedig mi új, ellentétben Machiavellivel Olaszhon széthullását nem a papok uralmának, hanem az olasz erkölcsök az időbeli romlottságának tulajdonítja, mondván, hogy a papok, bihornokok és pápák is többnyire Olaszhon születte s olasz műveltséggel impregnáltak voltak. Az egyéni egoismus és dicavágy volt amaz időkben az egyedüli irányadó; ki egyénének testi és lelki előnyeit, a helyzeteknél és körülményeinél fogva kínálkozó alkalmakat a legjobban értékesíteni kiaknázni tudta — az volt a dicőstített ember. Sőt csodálkoztak azon, ha valaki a kínálkozó alkalmat: ellenséget bár, bűn árán is letiparnatni, nem ragadá meg s megveték az olyant, ki nem igyekezett, ellene bukásából polozt farsagui magának az emelkedésre. Az egyén kultúra

hetlen tengerét találva az érzélgésnek Crimsvorth.”

Érzem, mint toluavér szívemre s száll fel onnót arczomba.

„Némely nők, meg lehet monsieur,”

„Valjon madmoiselle Reutter ezek közt volna-é? beszélj velem őszintén fiam! ő még elég fiatal, lehet hogy idősebb valamivel náladnál, de épen jó arra, egyesíthető az alya szeretetét egy nő gyöngéd szerelmével; nemde ez éppen pompásan találna nekéd?”

„Nem uram, én azt óhajtom, hogy nőm, legyen csak nőm, és nem félig anyámis.”

„Úgy hát igen öregnek tartod magadhoz?”

„Nem úgy értem uram, egy nappal sem artanám igen öregnek, ha különben tetszenék s illenék hozzám.”

„De hát miért ne volna ő önhöz illő William?”

elég kellemes külsővel bír, nemde?”

„Nagyon kellemessel; különösen haja és arczszíne bámulatra méltó s alakja — ámbár egészen belga jellegű — igen kecseljes.”

„Bravó! De hát arca? vonásai? ezek hogy tetszenek önnek?”

„Egy kicsit darabos, különösen szája körül.”

„Ah ugy a szája, — szöla Pelet ur s balkan nevetett. Jellem van szája körül — erély — de mosolya igen kellemes; nem találja-e ugy ön is?”

„Ez kissé ravasz.”

„Való igaz, hanem e kifejezést szemöldöke okozza; megfigyelte-e már szemöldökeit?”

Tagadólág rántam fejemet.

(Folyt. köv.)

Borgia Lukréczia.

II.

(Folytatás.)

Sforza nejét szeretettel fogadták Pesaróban, s az nem sokára sok barátot szerzett magának. Felvirágzó ifjúságának első léposóiban állott, s még ekkorig ama sorcsapásoknak egyike sem zavará meg életének tisztaságát, mi miatt később a gyanu s a számalom tárgyává lett. Sforzavai házasságában ugyan rendkívüli boldogságot nem élvezett, miután férje, mint Coudottiers kapitány többször volt távol hazulról. Az események, melyek Olaszországban

„Oh des bêtes de somme — des bêtes de somme,” (tereherdó állatok ők) mormogá fogai között Pelet ur megveto hangon. E közben oda nyújtám neki az egyik csészét.

„Servez vous, mon gargon” (csak tessék töltsön magának edesem) szöla nagyon nyájas hangon, miközben két roppant nagy darab csukrot vetett saját csészéjébe. „És most beszélje el nekem, miért maradt oly hosszasan Reutter kisasszony nál. Jól tudom, hogy az ő intézetében is mint nálam, négy órákor délután tévégződnek a tanórák, s mikor ön hazá jött, elmúlt volt már öt óra.”

„A kisasszony beszélteni óhajtott velem, ez az egész.”

„Valóban? s ugyan miről? ha szabad kérdenem.”

„Valóban uram, a kisasszony mondhatni semmiről sem beszélt.”

„Ez nagyon hálás tárgy, mondhatom!”

„És minderről az iskolában, a növendékek előtt beszélt?”

„Oh nem, ő is mint ön uram, magán-szobájába vezetett.”

„S valószínűleg Reutter asszony is — a vén szatyor, anyám pletyka társa — jelen volt az értekezleten?”

„Nem uram, a kisasszonyval, magánosan volt szerencsém társaloghatni.”

„C'est joli — cela” (ez szép, nagyon szép) — mormogá Pelet ur, s gondolkodva nézett a tüzbe.

„Hony soit, qui mal y pense!” (legyen megvetve, ki rosszat gondol erről,) mondám halk, de nyomatékos hangon.

„Je connais un peu ma petite voisine voyez vous!” (csak hogy én ismerem már az én kis szomszédnőmet!) —

„Ez esetben hát talán képes lesz a monsieur kitálatni s nekem megmagyarázni, hogy mi oka lehet a kisasszonynak, engem egy hosszú órán át, pamlagja előtt, tartóztatni, hogy hallgassam a legüresebb semmiségekről, hosszadalmasan s legfolyékonnyabban tartott dissertatiót.”

„Ki akarta ismeri jellemét.”

„Erre magam is gondoltam.”

„S valjon felfedezte-e önnek gyenge oldalát?”

„S valjon mi volna az én gyöngye oldalom?”

„Nem, mi más, mint az érzélgőség. Oly nő, ki elég mélyre lövellné nyílat, kobledben megmér-

„KELET” TÁRCZÁJA.

A tanár.

Regény.

írta: Currer Bell,

Eyre Jane, Shirley stb. szerzője.

Tizenegyedik fejezet.

(Folytatás.)

„Eh bien, mauvais sujet!” (Nos tekergő!) szöla meg mögöttem Pelet ur, midőn lábam az első lépcsőn volt.

„Ou allez-vous? Venez à la salle-à-manger, que je vous grande un peu!” (Jöjjen vissza az étterembe, hogy zsibbeljek magára egy kicsit.)

„Bocsánatot kérek monsieur, — szöla, miközben követtem őt a szobába, — hogy oly későn jöttem haza, de nem az én hibámból történt.”

„Éppen ez az mit óhajtok megtudni” — visszonzá Pelet ur, miközben bevezetett a kényelmesen rendezett szobába, hol vidám tűz pattogott a kandallóban mert a kályhát kivitték volt már tavasz eljöttével. Pelet ur csöngöttet s a belépő cselédnek rendeletet adott kávéhozni, két székelyre s nem sokára csak nem angolos kényelemmel, ültünk szemben a kandalló két oldalán, köztünk kis asztalka rajta kávé kanna, csukor tartó s két nagy fejtörő porcellán csésze. Mialatt Pelet ur szivarokat szedett elő egy ládikóból, gondolatim önkénytelenül visszatértek a szegény elhanyagolt két segédtanítóhoz, kiknek most is lehete hallani rekedt kiáltásait, némi rendet igyekeznén a játszó helyen fen tartani.

„Bizony csak nagy felelősséggel jár az a gyermekekre való felügyelet, és igen nehéz dolog” — jegyeztem meg.

„Plait il?” (mi tetszik?) — kérdé Pelet ur.

Mondtam, hogy arra gondoltam, hogy Kint és Vandam urak nagyon ki lehetnek napi teendőjük után fáradva.

költsége. 44. §. A hetiközlöny megjelenik minden esztendőben, középnyagú iven. 45. §. A szerkesztőnek a felelős szerkesztő és négy tagból álló bizottság képezi; vitás kérdéseknél a többség határoz. 46. §. A bizottság gondoskodik arról, hogy a hetilapban és a szakközlönyekben megfelelő dolgozatok jelenjenek meg. 47. §. A szerkesztő a bizottságot hónapankint egyszer egybehívni tartozik. 48. §. A hetiközlöny tartalma: Közoktatásügyi irányelvek, értesítések, a hazai és külföldi tanügyi főbb mozzanatok, irodalom, egyetemi élet és személyi rovat, a mellékletben rendelték tára, végül vegyes rovat. 49. §. A hetiközlöny tartalmáról a hatóság irányában egészben és részben a szerkesztő felelős. 50. §. A megjelent dolgozatok díjazása fölött a szerkesztőség javaslatára a választmány határoz. 51. §. A szakközlöny címe: „Az országos magyar középiskolai tanárképző és tanárképzési közlöny”; megjelölés: „Közoktatásügyi közlöny”; tartalma: tudományos értekezések, azon kérdésekről szóló reformátumok, melyek a közoktatás tárgyát képezik, bírálatok, szemle a lefolyt év tanügyi irodalmáról és eseményeiről. 52. §. A Közlöny Lapok, mint az egyetemi közlöny, minden tagnak ingyen jár; az Évkönyv egy évfolyamának ára 2 frt.

Az egyes pontozatok eleintén egyenként olvastattak föl, de mikor látták, hogy már az első pont fölött félórás tartó vita fejlődik, mikor a második pont került tárgyalás alá, egy tagnak indítványára az összes pontozatokat egyhangúlag elfogadták.

Majd az új választás bekezdéseit, a melynek vezetésével a korelnök Tavasz Lajos, agg tanár biztatott meg. Először is az előző évi szavazatok közül titkos szavazat után Berecz Antal választott meg 42 szóval 31 ellenében: ebből 27 Neyre esett. Berecz a közgyűlés eljövetele között az elnöki széket elfoglalván, a tisztviselő megválasztására került a sor. Az eredmény a következő: alelnöknek Hoffer Károly választott meg 43 szavazattal; Felsmann 11 szavazatot nyert, első titkárnak Köpessy választott meg 20 szavazattal; Bodnár Zsigmondra 18 szavazatot esett; második titkár Tomor Ferenc lett 28 szavazattal; Erdőy Béla 18 szavazatot esett; pénztárnoknak Mayer József 42 szavazattal, és könyvtárnoknak Landon Alajos 54 szavazattal választott meg. Végül még választott 12 fővárosi és 12 vidéki választmányi tag.

— Raschid pasa bécsi nagykövetté kinevezése, mint a „P. C.”-nak Konstantinápolyból irgalmassal a török és az osztrák-magyar kormány egyetértésének s itteni műveltségében azon meggyőződést táplálják, hogy a szultán a két állam jó viszonyának fentartására és további fejlesztésére alkalmasabb egyéniséget nem választathatott, mint az egykori külügyminiszer. Raschid pasa, ki Ferenc József 6 felseje egyiptomi utazásakor Palestina fő kormányzója volt, a fenséges vendéget Jeruzsálembe s más kirándulásaira kísérte s ez alkalommal Andrássy gróffal s a kíséret többi kiválóbb tagjaival közelebbi viszonyba lépett. Tény, hogy az idegen hatalmak képviselői, kik vele mint külügyminiszterrel folytonos érintkezésben álltak, barátság-

pótolt mindent; közvéleményt úgy mint erkölcsöt. Olyan fejedelmek és zsarnokoknak, milynek akkor Olaszországban léteztek; kezdve a pápától le az utolsó grófig, — mai időben lehetetlen volna uralkodniok. Mihelyt a bűn nagy volt és bizonyos, s kivételéhez és, bátorság és körültekintés kívántatott, megbocsátatónak lón az.

A Rómának törő francia király elől a pápa előbb Orvieto-ba, aztán Perugia-ba menekült. Ide hívá aztán Sforza Jánost is, ki 1495. június 16-án nejevel együtt eljött, négy napig ott időzött, s aztán Pesaro-ba visszatért.

Elmenekülvén, dicső hadjárata után a francia király Olaszországból, VI. Sándor visszatért Rómába s csak annál szigorubbán hatalmaskodott a pápai széken, a mely köré nagyra vagány törvénytelen szülöttait gyűjté s a Borgiák annál merészebben emelék fel fejüket, minél könnyebb lón téve az Olaszországi viszonyok VIII. Károly betörése folytán történt megrázkodása által szándékaita kivitele. Lukrécia még egy darabig férjstől Pesaróban maradt; utóbbit Velence a liga részére zsoldjába fogadá. Megkötöttvén a béke 1495. októberében VIII. Károly és a milánói herceg közt, mi által a háború Felső-Olaszországban véget ért, Sforza neje Rómába visszavivé; 1496-ban elvonult Sforza Napoly felé Rómából, II. Ferrante napolyi király segítségére Montpellier herceg ellen; neje a városban visszahagyá.

A pápának még két fia — Don Juan és Don Jofré — időzött a pápai birtokon kívül; amaz Gaudia herceg Velence zsoldjába állt; emez 1494-ben Napolyba ment s a királyi családhoz tartozó Donna Sanciaval házassági frigyre lépett s Squillacei hercegi címet kapott. De már 1496-ban május 20-án tartják bevonulásukat Rómába Don Jofré s neje; kiknek Lukrécia is udvarával eleibe kénytetett menni. A pápa fiát úgy, mint menyét trónján ülve fogadá, tizenegy bimbóktól körülvéve. Jobbján Lukrécia, balján Sancia foglaltak párnák helyet — mi nyilvános botrányozást szült. Három hónapig később a pápának legidősebb fia Don Juan Gaudia hercege tartá bevonulását és pedig azon célból, hogy Rómába maradjon, hol apja őt nagy fejedelmé emelni határozá.

gos modorát, alapos műveltségét s békülékeny jellemét nagyon dicsérik. Ily körülmények közti biztosan föltehető, hogy Raschid basa szívvel fogadtatásra fog Bécsben találni, s hogy a fennforgó kérdések, melyeket eddig el nem intézettek, mielőbb véglegesen meg fognak oldatni; erre nézve biztos kezeséget nyújt az új követ diplomatai tehetsége, melyet már több alkalommal kimutatott.

Az 1874-iki termésről és az ország gazdasági állapotáról

Hajnik János ur a földmívelési miniszterhez tüzetes jelentést mutatott be, melyből a „Földmívelési É.” után a következőket emeljük ki:

„Körutazásomnak végeredményeként ki kell mondanom, miszerint az országos termés gabnafélékben csak is egy középértékű átlagra fog fölvergődni; ugyanis:

Országunk nagyobb részében, különösen a gabonát főleg termő vidékek nagy átlaga szerint, a termés nem igen haladja felül a közép számot, mely ugyan több egyes kerületek s vidékeknek amannál jóval nagyobb, sőt néhol igen jónak mondható termelése által nevezetesen lendületet s gyarapodást nyerhetne, ha ezen többlet egyes nagyterjedésű vidékek, jelesül: Heves- és Borsodmegye, a Tiszavidéknek jó része, majdnem az egész Kunság nagyterjedelmű határainak összesége, és nagy részben a Jász-ság s még egy némely kisebb vidékek, p. o. Fejér-, Torontálmegyeeknek egyes részei nevezetesen fogatkozásai által nem abszorbeálódnának, és ez által mintegy kiegyenlítettnek nem tekinthetnek.

Ha továbbá ezen, a kiegyenlítésre biztosan fölvehető jókora többletből — a téli s koratavaszi fagyok, a sok vidéken majdnem tavaszig pusztított egerrek, egyes határokon pajt név alatt ismeretes, kukac és sok helyütt kártékonyan rombolt ugynevezett drótférgek által előidézett elpusztulások sok őszi vetésnek — mely országészre néhány százezer holdra tehető — kellően s elfogulatlan számításai kombinációkban fölvevessük, úgy nem lehetek hajlandó optimizistáknak nézeteknek hódolni, és kénytelen vagyok ismételve nyilvánított nézetemnél megmaradni.

Mint kedvező körülményt fölemlítendőnek tartom, hogy őszi gabonánk igen kevés kivétellel minőségileg nem hagy kívánni valót, hogy az árpa is jó minőségűt ígér, de a zabtermés a hozzább szárazság s nagy hőség által sokat szenvedett; és végre, hogy az aratás s takarásra nagyon kedvezett időjárás nem csekély ir gyanúsztólhat gazdáinknak; de nem hallgathatom el abbéli aggodalmamat, mi-mint az aratás s takarásra nagyon kedvezett időjárás nem csekély ir gyanúsztólhat gazdáinknak; de nem hallgathatom el abbéli aggodalmamat, mi-

szemlélt vidékeken majdnem kivétel nélkül — leg-alább nagyban — mai napig a válponton áll, és ha rövid napok alatt bő esőzés be nem következik, úgy az eredmény tetemesen le fog apadni.

Nem hagyhatom még említelenül azon mellék-forrásokat is, melyeknek birtokában az ezen évi gabnatermés végeredménye fölötti nézetemet meg-alapítottam.

Az ország minden egyes s főleg az általam

föl nem haresett vidékekről hozzáam beérkezett mint-

egy 70 különböző tudósítás alapján — többnyire

Ily módon gyűjté ez alkalommal először VI Sándor valamennyi gyermekét maga köré s a Vatikáni városnegyedben nem kevesebb mint három unokaöcsé tartó udvart. Juan, a Vatikánban lakott; Lukrécia a st. Mária palotában és Jofré az angyalvár mögött, s Cásár ugyanahéj.

Mindenek emberek parvenak voltak, kik méltóságok, uralom és élvezetek után áhitoztak, mindnyáján szépek és fiatalok valának s majdnem mindnyáján rozsz erkölcsű, kellemetlen, éke-szósóltó szent-ségtörők, szép formákban, a legszeretelműbb és legfinomabb, mert csak a bigyelejt képezhet magának a Borgiákban egy vad és durva fajzatot, hasonlónak tigriskökökhöz. Ők is csak olyanok voltak, mint a korukbeli hercegek és urak között sokan. A mérget és gyilkot szánalom nélkül és valódi gonoszterv módjára használták; eltávolították az utóból, mi szenvedélyüknek ellentállott s markukba nevetek, ha az ördögi tett sikerült.

(Folyt. köv.)

Furiszénia.

I.

Nincs nép, a mely annyira hátramaradott lenne a művelődés terén mint a román nép azon alsóbb rétege, a melyet közönségesen „havasi mókányok” néven ismernek Erdélyben. Ez való tény! És épen ezen az önművelődés terén való nagy hátramaradottságából a népek magyarizhatók meg csak azon szomorú jelenlenség, miért hogy még manap is e szép — érteimi fejletlenségéből kifolyólag — nem képes megszabadulni azon babonás hiedelmektől, a melyek a józan értelem beborítóját, a helyett, hogy a tévelyek éjéjébe merült lélek előtt az igazságnak a viradó naphoz hasonló fokozatos megnyilvánulást eszközölnék, — babonákat — melyeknek száma igen nagy! — szent hagyományképpen s a korszellemnek legkisebb érintésétől mentve, nyújtja át egyik százkad a másiknak — megörzész véget.

Mintán célom csak az, hogy a „Furiszénia” nevezete alatt ismert babonás hiedelmét az oláh nép jellemző rétegének, megismertessem a lapok t. olvasóival; ez alkalommal tehát csak erre szorítkozom.

Az oláh nép e rétege teljesen meg van győződve arról, hogy az oláh pápa bir azon természetellen-

szakfűfűk, birtokosok s mezőgazdák hitelt érdemlő értesítése nyomán — képesítve valék a valódi tény állást lehetőleg megközelíteni, mely körülményt egy-némely téves inektivák s balfogalmak földértése s metalaní kétélyeknek elosztása végett jelentésemben is fölhozni nem tartottam fölősegesnek.

Ezek után, mi a téli és korai tavaszi fagyok által okozott károkat illeti, ezen körülmény két irányban volt részhez és pedig: a száraz, hótakaró nélküli télnek, továbbá a koratavaszi (márciusi) utófagyoknak behatása által.

Az elsőké káros hatása fokoztatott a múlt évi kedvezőtlen utónjár és az ősznek rendkívüli száraz lefolyása által, mely a talajnak vető alá készítését s megművelését telenesen nehezítvén, annak volt közvetlen okozója, hogy kissé kötött talajban az őszi vetés — elégséges porföld nélkül — többnyire kisebb-nagyobb rögök között került, hol a kelés — kelletténél már ritkábban — csak ügygyel-bajjal történhetvén, a kikelt vetés nem volt képes megerősödni annyira, hogy a takaró nélküli tél viszontagságait kibírja.

A görögös földben amugy is csak tengődő vetés minden oldalról — alul-fölül — a hideg erőszakos behatásának kitéve, nagyon is megfoghatólag eleinte esenerészett, utóbb pedig elpusztult; mert hiányzott a kellő takaró, és a mag különben is nagyon a földszínen levén elhelyezve, a gyökerek szintén a földszíneni tenyésztet voltak utalva.

Ha-onlón káros behatásnak valának kitéve azon őszi vetések is, melyek a roppant számu egerrek millió által össze-visszafurt talajban mintegy szakadatlan földüregek között tengődtek, mely üregek a nagy hideg káros behatását tetemesen elősegítették.

Számos gazdatiszaim tapasztalati uton szerzett hite szerint — hasonló kulturai viszonyok közt — ez esetben igen csekély lett volna az őszi vetéseket még őszel erősen behengereztetni, mi által több apró földhöz jutván a gyökér s annak tenyészhetése is tetemesen elősegítettvén, a földnek kellő elzárása igen előmozdítottatott volna.

Meggyzendőnek vélem azonban, hogy az ily őszi hengerezésnek csakis hasonló esetlegességek beálltával lehet hasznos sikere, minthogy rendes viszonyok között az őszi hengerezés csakis nagyon kivételes esetekben lehetne célhoz vezető eszköz.

A fentebbiek után s ezekből kifolyólag igen természetzerű s a gazdák egyetemes tapasztalataival is egészen összhangzólag — jóval kevésbé valának a téli száraz fagy kártékony hatásának kitéve azon vetések, melyeket sorvető gépekkel mélyebben aláhozni s jobban eltakarni sikerült: mi ez irányban is a sorvető-gépek hasznosságát — általános elismeréssel — is — kiképzés, felülvizsgálata és igazolása.

Általában a múlt téli időszak káros befolyása — más évekhez képest — bár hasonló éghajlati viszonyok között felülvizsgálható, mert a magvetés a rendkívüli szárazság miatt majdnem kivétel nélkül mindenütt elkésve történtvén, a vetések a tél beálltáig nem gyarapodhattak meg eléggé és a gyöngyöző növényeiket nem bírhatta el a zordon tél viszontagságait.

Hasonló s más alkalommal is előfordulható kalamitások elhárítása csak azáltal válthatók lehetővé,

nes tenesóbb hatalommal, miszerint ma a k. o. zása által bármely büns egyénre — feltéve, ha ezen büns épen nem akarás hibáját, melyet titkon létesített (tehát lopást követett el) önként helyrehozott, s a titok fátlya alatt szeretne maradni — akkora betegséget bajt és bármely nagy szerencsétlenséget idézne elő, hogy nem csak a földi életben több boldogságot nem élvezhet, de még majd a jövő életben, túl a siron, élvezendő örökboldogság elnyerése „legalább is elégségesse” válnak reája nézve.

A pápának e fensőbb hatalommal való élését oláh nyelven: „Furiszénia” nevezik. E fensőbb hatalommal való élésre pedig a jogalapot a meg a titok fátlya alatt lappangó büns által károsított fél (tehát a feiperes!) panasza a pápánál képezi, miután a „bívatalból eljárás” nincs megengedve.

Eljárása aztán a pápának a következő:

Egy szép tiszta kora reggel, a midőn legkisebb felhőcske sem árnyékolja a felkelő nap tündöklő képét, a pápa utasítása folytán megcsendül az „oláh beszerika” fa toronyban az u. n. „fa-lóka” a melynek hírv hangjára megjelenik a pápa, az oláh dász-kellei, a kiket mezei virágból font fűzrésszel ékített hat fiatal oláh-lata (leány) kísér.

E fiatal leányok a templomban a dászkel vezetése mellett — egy az erdőségi életet magasztaló s ezzel szemben a bűnöket ostorozó verset énekelnek el, minnek elvégezése után a pápa egyszerű misét szolgáltat ki a még ismeretlen büns lejeire; s a mely mise kiszolgáltatást minden nap, kora reggel folytat egy vagy két hét előre megállapított időtartamig, a szerint a mint a büns egyén által elővetett bűncselekvénynek kisebb vagy nagyobb erkölcsi becsatlása alá eső jóka létesítetté.

Ha a büns annyira megalkodott lenne a rozszban, hogy a „Furiszénia” semmi hatást sem gyakorolna reá, azaz nem idézne elő azon szorvódásokat, szerencsétlenségeket stb. a melyeket a „pápa” az imadkozás ható ereje s a „Dumnyez” (isten) segítségével hivasa által előidézi azart: akkor a „Furiszénia” az előre megállapított egy vagy két heti időtartam uti is meg lehet most már hosszabb-tal meg határozottan idig, tehát egészen — előre meg nem határozható — időpontig, a mely időpont valamely a még ismeretlen büns egyénre később be-

ha a gazdák péld. az ugarföldet már a megelőző őszel mélyebben fölőszánták, miáltal a jövő évi helyes s majdnem minden időjárás szerinti korrekt mivélés mintegy biztosítva lenne.

Külföldi szemle.

Kolozsvár, aug. 11.

A spanyol vízekén, hir szerint, az összes európai hatalmak hadi hajói találkozni fognak. Mint már említettük, a két német csavargózó esztűtőknél indult el rendeltetés helyére. A kis hajóraj parancsnokul Zembich corvette-kapitányt neveztek ki. Mint a „Times” értesül, a Malta körül állomásozó angol hajók is parancsot kaptak, hogy a bicsayai tengerbőbe menjenek. Egy bécsi hir szerint az orosz kormány „Kniar Poscharzky” páncélos fregattot, mely eddig a középtengeren cirkált, küldött a spanyol partokhoz. Az olasz kormányról már régebben jelentették, hogy néhány hadihajóját rendelte oda. A francia cabinet valószínűleg ugyanezt teendi s kétségtelen, hogy nem sokára az osztrák-magyar tenger is képviselve lesz e vidéken. Ezek folytán bizonyosnak mondható, hogy azon aggályok, melyek N metország egyoldalú actiójáról elterjedtek, teljesen alaptalanok, s hogy a berlini cabinet sem akar mást tenni, mint a többi hatalmak, melyek spanyol földön élő polgártársaik életének és vagyonának biztosítása ügyében tesznek intézkedéseket.

Hogy e célra valóban komoly rendszabályokat kellett foganatolni, a legjobban bizonyítja Ulloa madridi külügyminiszer egy jegyzéke, melyet a carlisták barbár hadviselésének módjára vonatkozólag a külhatalmakhoz intézett. A lázadók — mondja az irat — azt állítják, hogy a keresztény vallást védelmezik s mégis gyújtogatnak, rabolnak és gyilkolnak. Erre felsorolja ama borzasztó tetteket, melyeket a lázadók Cuencában elkövettek, elmondja, hogy Oloban meggyilkolták a hadifoglyokat, hogy a bicsayai tartományokban nőket, gyermekeket és aggyastányokat vetettek fogásúra s fölőlvással fenyegettek őket, ha a köztársaságiak támogatást intéznének a carlisták ellen. Ez bizonyos tetteket és elkövetőit már rég meg-bélyegezte az európai közvélemény.

A franciaia nemzetgyűlés az utolsó időben roppant szorgalommal dolgozott. Az aug. 4-ki, utolsó előtti ülésben három óra alatt nem kevesebbet, mint tizenhatsz határozatot hozott, melyek közül tíz egészen helyi, a többi szintén csekélyebb jelentőségű. Jelenleg a politikai élet egészen szünetel.

Azon elfogatásokról, melyeket az olasz kormány Riminiben eszközöltetett, a félhivatalos „Opinione” aug. 5-én ezeket írja: „A kormányt már régebben értesítették, hogy új kísérlet áll készűben a argásokra az ország több tartományában. Különösen Romagnóra utaltak, hol a drágaság ürügye alatt folyó igazság komoly események előjártak akart lenni. Ferarában 2-án a köztársaságiak s az Internatióale pártívei étkeskezetet akartak tartani. Imolában néhány nappal előzől azon társulatok, melyek a mostani államrendnek ellenségei, népes gyűlékezetet tartottak. Egy más ilyen gyűlést Romagna egyik városában akartak tartani s biztosan állítják, hogy néhány résztvevőnek azon megbízása volt, hogy a lázadó mozga-

következett baj időpontjával össze nem esik, s mikor aztán a „Furiszénia” hatása igen természetesen kétségen kívülé válik: miután a büns (a baj beálltát egyedül csak a Furiszénia tulajdonítottván, nem vizsgálván azt, ha vajon van-e csak legkisebb benső okozatos összefüggés a beállott baj és az előzetes Furiszénia között) annyira megijed, hogy csakugy megmenekedjék a bajtól (arra újra nem gondolva, ha vajon megmenekszik-e!) töredelmes szívvel s bűnbánó lélekkel a papához menve, bűnét önkényt bevallja, s a h.bájából eredett kárt is a károsított félnek teljesen megtéríti.

Az, azonban ritka eset, hogy valaki akkora gonoszsgot tanusítson, miszerint a Furiszéniait érvényesítenie kellene a papának miután csak nevező is annyira megijed a büns, hogy nem várva azt, a míg a megkezdendő Furiszénia folytán reá szlyosodó baj beáll, hibáját önkényt helyrehozza a megint visszatér elhagyott istenéhez.

Ima egy babonás hiedelme az oláh népnek, a mely egyik szomorú akadályát szolgál a szellem fejlődésnek s az önművelődésnek.

Legkisebb szándékom sincs e népismerető rövidke cikk által oda hatni, hogy az ugynevezett oláh pápák megosztassák attól a különös, mesterséges szentségtől, a melylyel azt a babonás felruházta; de mégis ezen jelzett szándékom ellenére is lehetetlen, hogy kifejezést ne adjak régül is azon erős meggyőződésnek, miszerint a pápság, mint in-gézmény, soha sem fogja az egyházra és a világra a maga valódi és teljes hatalmát gyakorolni mindaddig, míg az a gyermeki tiszteltet, a melylyel ezt eddig tekintették, felvilágosult becsatlással nem válik, a míg az emberek, a helyett, hogy attól bizonyos titokszertű, határozatlan befolyásokat várnának, azt oly egyszerű intézménynek tekintik, a melynek rendeltetése az erényt és boldogságot terjesztetni, nem magiai műveletek, hanem oly eszközök által, melyek az emberi természet változhatatlan törvényeivel megegyeznek.

Nagy Albert.

siettetését sürgesse. Minthogy a kormány megkapta azon egyének névsorát, kik ez utóbb említett gyűlésen részt akartak venni, 2-án Riminiben a Ruffi-villában, hol Nápolyból, Anconából, Ravennából s más városokból összejötték, elfogathatta őket. A villát katonaság vette körül, belsejét pedig gondosan átkutatták; a gyűlés tagjait elfogták s a törvényszéknek szolgáltaták át. A 27 fogoly a Riminiben megjelent „Nettano” lapban nyilatkozatot közöl, melyben a gyűlést egészen ártatlannak mondják, melyen semmi titkos ügy föl nem merült. Azután a kormány eljárását erőszakosnak és igazságtalannak nevezik. A foglyok közt van Saffi Aurél, ki 1848-ban Mazzini és Avizzana urakkal a római köztársaság triumviratúsát képezte. A Riminiben történetekkel egyidejűleg Genuában katonaság támogatásával több házmotóztást eszközöltek.

A „KELET” magán-távirata.

Feladatott Budapesten aug. 11. 10 ó. 10 p. d. e.

Érkezett, aug. 11. 10 ó. 30 p. d. e.

Bittó, Ghyozy, Szende ministerek a király megbíására Bécsbe utaztak, hol katonai ügyekben közös minisztertanács tartatik.

Az Ivaoskovic pátriarchává választását megerősítő királyi rendelet leérkezett Karlovicra. Ivaoskovic tegnap a fővárosban volt a meglatogatá a ministereket.

A főrendi ház csőtörtőkön megkezdte a választó s incompatibilitási javaslatok tárgyalását. A vita rövid lesz.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, aug. 11. 1874.

— A kolozsvári orsz. dalárúnépelyben való részvételét eddig 770 tag jelentette be.

— A lövész-egylet zászlószentelési ünnepélyére pagyan folynak a készülődések. A meghívók a társuletekhöz már elküldeték. A koszuu leányok számszerint 24-en, a napokban fognak megjelenni. A zászlószentelés alkalmával az egyházi beazések tartására Lónhárdt Ferencz apát-kanonok, Szász Domokos ev. ref., Ferencz József unitárius, s Hincz György ágostai hitvallású lelkészek kértetnek fel.

— A tornászati póttanfolyamra bejött 50 néptantó holnap kezdi meg a tanítását a tornavivoda helyiségében. A póttanfolyamot Kethely József kolozs-dobakamaryegyek tanfelügyelője fogja egy beszéddel megnyitni.

— Chapon Lajos vivó-mesternek értékes fegyvertára megérkezett, s azokkal a tornavivoda épületének vivó terméit feldiszipette. E nagybecsű régiségekkel s fegyverekkel díszesen berendezett vivó terem bátran versenyezhet most bármely külföldi fegyveriskóval.

— A kolozsvári dalár verseny alkalmára Komjáthy László és neje Stanka Emma urhölgy a debreceni dalárda nevében egy karnagyi pálcát ajánlottak fel versenydíjra oly kérés-sel, hogy a vele kitüntetett dalegyet sziveskedjék egy emlékoszort küldeni a meg nem jelenhető debreceni dalárda zászlójára.

— A helybelli lövészegylet igazgató választmánya, a lövőde helyiség területén a czukrászati jog gyakorlását Straesser Sámuelnek, ez pedig Orbán József jó nevű czukrászunknak engedte át.

A m.-vásárhelyi dalárda a kolozsvári dalárúnépelyre, mint a „Zen. Lap.” írják új zászlót készített, melyet még az ünnepély előtt föl fog szentelni.

— A tűzoltásnál működő rendfentartók vásárnap délelőtt fogják közgyűléseket megtartani, a működéseket körvonalozó szabályzat végleges megállapítása végett.

— A „M. Polgár” kezd helyesen gondolkodni. A mai számában ugyanis ezeket írja: „Az orsz. dalárúnépely közebejdere egy területnek ára 1 frt 30 kr. Ez val/ban elég jutányos, de azért még sem találjuk azo eljárásnak, hogy a rendező bizottság ma alkut köt Straesserrel 1 frt. 50 krajczárral, ez alapon egy csomó költséget szerez neki, s midőn szinte kenyértörésre kerül a dolog, akkor átadja a konyhát új vállalkozónak, mert az 20 krral szemlyenkeut olcsóbb árt ajánl!

— Az egerbegyitűzkárosultak számára Diószeghy Lajos ur 15 frt 40 krt küldött be szerkesztőségünkhöz, mint a következők szive adományát: Diószeghy Lajos 1 frt., Váncsa József 1 frt., Ajtai János 1 frt., Tobiasz Sándor 1 frt., Pálffy Samu 1 frt., Rákosi István 1 frt., Oelberg Gusztáv 1 frt., Molnár Ferencz 1 frt., Fibán Karoly 1 frt., Eudródi Sándor 1 frt., Mária Magdolna bányatársulat igazgatója, Diószeghy Lajos által 5 frt. Füstös Béla 4 kr.,

— A m.-vásárhelyi rom. cath. gymnásiumban a hozzáuk beküldött értesítvény tanusítása szerint, az 1874. ik tanévrben a tanulók összes száma 89 volt. Nemzetiségre nézve 50 magyar; 34 román; 2 német; 2 cseh s 1 örmény. Vallásra nézve 55 rom. cath; 26 gör. cath; 8 g. keleti. Előmenetel tekintetében 25 kitűnő és jeles; 36 elsőrendű; 14 másodrendű. A tanoda történetéhez megjegyezzük, mi-

ként az új iskolai épületbe május 1-én költöztek be a semináriumból, hol eddig az iskola leégése után az előadások tartattak.

— Az „Angol Királyné” című vendéglőben ma este a Corini vezetése alatt álló énekes társulat, — 3 nő s 4 férfi — fogja magát a közönségnek bemutatni.

— A sz.-udvarhelyi állami főreáltanodának az 1874-ik tanévről szerkesztett értesítőjét vettük. Ez értesítvény elején „Udvarhelyszék és Udvarhely város” cím alatt egy tanisnei vázlat van közölve dr. Szombathy Ignációl. Három fametszetű kép is fordul elő, melyek Udvarhely városát, a Szejké fűrdőt s Budvár begyét a Jézus kápolnával ábrázolják. E 4 osztály tanodában a létszám 57 volt. Nemzetiség szerint 55 magyar; 2 német. Vallás szerint 22 rom. cath. 23 helv. hitv; 3 ágost hitv; 9 unitárius; 1 g. keleti. Előmenetel tekintetében 2 kitűnő; 9 jeles, 31 elsőrendű; 5 másodrendű. Vizsgálatlan maradt 6. Tandíjmentes volt 37, fizető 19.

— Dr. Lindner Gusztávot, a szebeni tűzoltók főparancsnokát, ez intézmény életbeléptetése, szervezése s életerőssé tétele körül szerzett érdemei elismerésül, egy nagyon szép kiállítású parancsnoki sisakkal tisztelték meg.

— N-Szebenben Tartier Georg mészáros, aug. 8. és 9-én mészárszékében a marhasus fontját 10 krral mérte. E követésemelőt példát ajánljuk a helybelli mészárosok figyelmébe.

— Prázsmár községi ág. hitv. lelkész Philippi Filgyes a hó 7-én aszélhűdés következtében 68 éves korában meghalt.

— Gyergyó Ufaluban múlt hó 14-én tűz támadván ez által 91 gazda 29,885 frt, 24 kr kárt vallott, mely szerencsétlen esetről mihelyt a Káson-jakabfalvi fűrdőn levő vendégek általam értesítve lettek, nem késett Báró Kemény Károliha 6 nagysága 5 frt, Győrfi Pető 2 frt, Győrfi Titus 1 frt, Székely Babalcs Ádél 1 frt, Kőnczei Gyárfás Katalin 1 frt, N. N. 1 frt. Heleyné 1 frt, Popp Győngyéné 1 frt, Demeter Győrgyné 1 frt, Dr. Longhiné 1 frt, Csákány 1 frt, B-lási Lajos 3 frt, Kovács Gergely 40 kr, Molnár Sámuel 50 kr, Molnár Sámuelné 50 kr, Antal János 20 kr, Popp János 20 kr, és Caroline Császár 1 frtot összesen huszonegy forint nyolczvan krajczárt adományozni, melyért a szerencsétlenek nevében fogadják összeinte köszönetemet. Káson-Feltiz, 1874 augusztus 5-én Székely Eudre járási szolgabíró.

— Pataki Gyula b.-szolnokmegyei birtokos 41 éves korában meghalt. Hált tetemet tegnap szállították városunkból Deasre örök nyugalomra.

— A tanszékös kiállításban mely tegnap e hó 10-én nyitott meg a fővárosban, egyebek közt egy csoport szemléleti kép is lesz kiállítva, melyeket a kormány a népiszkolák számára készített. A vallás és közoktatási miniszterium, midőn a népiszkolai könyvek szerkesztése, és illetőleg a pályázó művek megbirálása vegett egy enquete bizottságot kiküldött, egyzersmind a beszéd és értelem gyakorlati oktatásra vonatkozó vezérkönyvhez, melyet Nagy László tanfelügyelő szerkesztett, szemléleti képek készítését is rendelte. A nevezett enquete-bizottság ugyanis egy a bizottságot küldött ki, mely bizottság a vezérkönyvből kikeresvén az ábrázolandó részeket, abból 40 kép tervezetét állította össze. A tervezet elfogadtatván, a miniszter megbizta Gönczy Pál miniszteri tanácsost és Maszák Hugót, hogy a képek elkészítése iránt hazai jelesebb művészekkel érintkezésbe tegyék magokat, Than, Lotz, Székely Bartalan, Keleti Gusztáv, Gregus János, Ujhazy Ferencz, Orlay, Jakobey, Irinyi, Telepy, Szemlér s többen vállalkoztak a képek elkészítésére, s e 40 képből eddig 24 van rajzban készen, teljesen elkészűve s színyomomban pedig már 10-et állított ki az állományomda, s e 10 fog kiállítani a tanszerkiállításán. A képek, mint a fentebbi nevekben már magokból következtetni lehet, művészeti tekintetben úgy, mint paedagogiai tekintetben sikerültek, s mig egyfelől hazai tanrodalmunknak díszét, kincsét képezik, másfelől a bécsi közkiállításról ismert külföldi ilyenmű művekkel szemben kétségteleenül diadalal állják ki a versenyt.

— Az aradi új színházat jövő szeptember hó 20-án szándékoznak megnyitni nagy ünnepélyességgel, melyre a tóváros irodalmi és művészi köreit is meghívni szándékoznak.

— A herendi gyár. Azon hir, a melyet e napokban a lapok a herendi gyárról közöltek, megérdemli, hogy arra ismételve visszatérjünk. E hir a herendi gyárról azt jelenté, hogy csődbe jutott s mint másfelől is haljuk, valót mondott. A legelső magyar ipartelep csődbejutásáról van itt szó, mert Fischer herendi porcelángyára, a mi megérdemelt európai hírnevét illeti, kétségkívül az első magyar ipartelep. Nagy dicsőség fűződik e bakonybeli ipárhoz. 36 év óta áll fenn, s készítményei Európaszerte ép úgy emlegettetnek, mint a sèvresie és chinai porcelán; vannak sokan, kik azt egyedülnek tartják. Az öreg Humboldt évektel ezelőt elragadtatva szolt a herendi gyár készítményeiről, a kiállítások alkalmával az összes külföldi lapok magasztalólag irtak a magyar porcelánról, s uralkodók nem adhattak egymásnak becsesb ajándékot, mint hogy herendi porcelánt vásároltak. Az öreg Fischer a hazai ipar fejlesztése körül érdemeiért magyar nemes lett s mellét az érdemeiék megszámlálhatlan sokasága fedi. Inkább művész levén azonban, mint iparos, gyára művészi oldalaira sokkal több gondot fordított, mint üzleti kiterjesztésére s ma a hírneves gyár a bulás szélén áll, munkásait külföldre hívják, s Herend dicsősége

hanyatlóban van. A nagy hírnév azonban, melyben e gyár áll, számos műbarátot arra bir, hogy megtegyenek minden lehető annak megmentésére Veszprém-megye a kormány figyelmét hívta fel; — de a kormány keveset segített. Arról van szó, hogy a gyár, melyet a raktárban levő készítményekkel mintegy háromszáz ezer ftra becsülnék, a csődből megmentetvén, képesíttessék a philadelphiai kiállításban való részvételre s hol készleteinek előnyös értékesítésére számot tarthat. Ezért fordultak e napokban több pénzintézethez, s azt is tervezik, hogy részvénytársult vegye át a hírneves herendi porcellánt, mely azt nagyobb mérvben kihasználhatná. Mi örülnénk, ha a magyar iparos állalkozás az egyik legszebb terméke a bukástól megmentetnék, és sikert kívánnak a fáradozásokhoz, melyek ezt czélozzák.

— Bismarck, a papok és munkások. A Nord. Allg. Ztg. augusztus 6-ki száma egész komolyan írja a következőket: „Mi időről időre tettünk említést a fenyegető levelekről, melyek Bismarck herczeghez intéztettek. Most a munkások irtak egy ilyen fenyegető levelet, melynek éle azonban nem Bismarck, hanem a papok ellen van irányozva. A levél így szol: „Mi munkások vagyunk, kik sokáig dolgoztunk együtt s jól ismerjük önt. Megeszküdtünk, hogy minden további merényletet, melyet a papok ön ellen kísérelnének meg, irtoztató boszút állunk. Egy golyó, mely nem talál, egy püspök életébe kerül, ha pedig talál két püspöknek kell itthagynia ez árnyékvilágot. Egy golyó, mely önt valóban megölné, mitől az isten mentsem meg, a pápa életébe kerül. Tudjuk, hogy a törvény ellen teszünk, de ieten meg fog bocsátani, mert ő is gyűlöli ép úgy, mint mi, Baal papjait.

— Az angol parlament aug. 7-én bezárott. A trónbeszéd kiemeli azon barátságos viszonyt, mely Anglia s a külhatalmak között létezik, s biztosítja a parlamentet arról, hogy a kormány befolyását arra fogja fölhasználni, hogy a fönálló nemzetközi kötelezettségek érvényben tartassanak, s az európai béke megszilárduljon. A brüsseli konferenciára vonatkozólag megemlíti a trónbeszéd, hogy a királyné, mielőtt a maga részéről oda meghatalmazta azt küldött volna, mindenekelőtt biztosítást kívánt a képviselt hatalmaktól az iránt, hogy a kongressuson nem fog semmi indítványoztatni, a mi a népjog alapelveit, módosítását és háboru esetén az előintézkedések korlátozását fogná maga után vonni. A királyné meg fogja fontolni a kongressus javaslatait; azonban teljes szabadságot kell magának fötartani azok ellogadása vagy elvetése iránt. — A trónbeszéd sajnálatát fejezi ki Spanyolország belháborua miatt, óhajja a béke és rend minél előbbi helyreállítását, és azt hiszi, hogy e cél annál hamarabb és annál könnyebben fog elértni, ha a hatalmak egy független ország belügyeibe való komoly beavatkozástól tartózkodni fognak.

Szerkesztői posta.

— M. S. urnak Rogozon. A lapunkban megjelent cikkek írójának nevét csak a sajtóbírószág felszólítására tartozik felfedni.

KÖZGAZDASÁG.

A baranyamegyei gazdasági egyesület folyó év őszén Pécsot termény-, kisebb gazd. gép- és eszközkiállítást tart. A kiállítás tárgyait minden gazd. termények és takarmánymagvak, konyha- és diszkerti tárgyak, gyümölcs-neműek és pedig természetes, aszalt és egyéb állapotban, végre szőlő és bor készítmények. A kiállítás második része magában foglalja mindazon kisebb gépek- és eszközöket, melyek a kül és belgazdaság, konyha és diszkertészet-, gyümölcsészet-, szőlőművelés- és borászánál használatnak. A kiállítás Pécsot a Rathkett s Lakits-féle raktárhelyiségekben leend; elsőbbi a termények, utóbbi a gazd. kisebb gépek és eszközök számára kiszemelve. A megnyitás szeptember hó 27-én reggeli 10 órakor történik s a kiállítás tart folytatólagosan 28—29-én egész este 6 óráig, midőn is a jutalmak kiosztása és a sorshúzás megtörténie után bezáratik. A kiállítandó tárgyak e czímen: „A baranyamegyei gazd. egyesület kiállítási rendező bizottságának” szeptember 20-ikától bezárólag 24-ig a Rathkert helységbe (vasuti indóház mellett) szállítandók. Kérésből eltartható gyümölcs- és hasonneműek, a megnyitást megelőző nap déli 12 óráig elfogadtatnak. Gazdasági termények 5 lezés zacskókban — a kellő felirattal, melyről a termelő neve, lakása stb. jelezve legyen — küldendők be; míg kerti magvak s több ilyfélék kisebb mennyiségben kiállíthatók. Boroknál a szokások palackoztatásának feliratokkal ellátva, kellően bedugaszolva és pecsételve s minden egyneműből 3 palackkal beküldve. A kiállítás után a kiállított tárgyak 3 nap alatt visszaveendőek. meit ez idő múltával megmaradt tárgyak az egyesület javára értékesítve leendnek. Kiválóbb termények, úgy meggei iparosok által készített czélszerű gazd. eszközök jutalomdíjakban részesülnek — nem különben elismerő oklevéllel tüntetettnek ki. 1-8r. A megyében készült legjobb vasek, borona, kapáló vagy tűtőgőté és szelölő rosta egyenkint 3 drb arannyal jutalmaztatnak. 2 or Jeles gazdasági terményekre és takarmány-magvakra hat rendbeli gazdasági eszköz, mint jutalom van határozva és pedig a következők; egy vasek, egy kapáló, egy tűtőgőté, egy rosta, egy

szecekvágó és egy Caboon-féle nyakbaskaszható szőrtva vető. 3-or. A konyha- és diszkertészet köréből szintén hat kiállított tárgy lesz jutalmazva, nevezetesen pedig konyha- és diszkerti eszközgyűjteménnyel, úgy szintén 4-szer. Hat gyümölcsészeti eszközgyűjteménnyel az erre méltónak talált és kiállított gyümölcsneműek lesznek jutalmazva. Mindez nem zárja ki a maga helyén a dicsérő és elismerő oklevelek használatát sem. A kiállítás megzemlélése 10 kr. o. é. belépti díjjal lesz összekapcsolva, mindazonáltal a kiállítók ingyen belépti jegyekben részesülnek. Hegy a kiállítás érdekesebb tétecsék, három értékes gazd. tárgy és pedig egy Weil-féle kézi cséplőgép, egy újabb szerkezetű borsajtó s egy franczia erjesztő kád fognak kisoroltatni; ezekre egyes sorsjegyek ára 20 kr. o. értékben van megállapítva. Nádasy István s. k. a rendező bizottság elnöke. Liebbald Béni s. k. a rendező bizottság jegyzője.

— Marhatenyésztés. A földművelés- ipar és kereskedelmi miniszter a gazdasági egyletekhez je következő körlevelet intézte: 1871. évi augusztus hó 8-án 8708. sz. a. kolt fölhívásom kapcsán fölkérem az egyesületet, miszerint az egyes közéseket figyelmeztetni sziveskednék, hogy a mezőhegyesi gulya létszámából Mezőhegyesen f. évi augusztus 31-én 30 darab fiatal, 2 és 3 éves, Kisbéren pedig u. e. augusztus 24-én 20 dr 2 éves számféletti tenyészbika fog előrvezettni, mely árverésen az egyes közéseket a hazai szarvasmarhatenyésztés fejlesztése érdekében azon kedvezményben kívánom részesíteni, hogy a vételért részletekben fizethessék, még pedig egyharmadát azonnal, a másik harmadot 1875. évi oktob. 1-én, utolsó harmadot pedig 1876. évi október 1-én. E kedvezményben oly módon részesülhetnek a közések, ha az illetékes gazdasági egyesület részéről mint arra érdemesek ajánló levelet nyernek, melylyel egy közégi előjárót vagy megbízottat az árverésre küldvén, azt egyzersmind a község előjárósága által aláírt s a közégi pecséttel megerősített meghatalmazással látják el, melyek értelmében a közégi megbízott az árverésen a község nevében résztvehet s ha valamely bikára a legtöbbet ígérő marad, annak megvétele iránt a minta szerinti kötelezvényt a község nevében jogérvényesen kiállíthatja. Miután a honi szarvasmarha nyésztés érdekében igen kívánatosnak tartom, hogy ezen kedvezménynek igénybe vétele által minál több község jó bika birtokába jutbasson, felkérem az egyesületet, hogy a röküddési területen fekvő közéseket erről értesítvén, a kedvező alkalom felhasználására buzdítsa. Bartal.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről

Aug. 11-én 5 % Metalliques 70 70 frt. Kamat

— 6 % Nemzeti kölcsön 74.50 frt 1860. Kölcsön 107.— Bankrésztvény 973 Hitelintézet részvények 24175 London 109.80 ft. st. Ezüst 80.— Cs.kir. arany 10,350 Napoleondor 8.81.

Urbéri kötvények: Magyarországi 78.— Temesi 75.— Erdélyi 75.— Horvátországi 75.—

Felcélós szerkesztő: Szász Béla

**Minden betegnek erő és egészség
gyógyszer és költség nélkül:
az Igen kellemes
Revalescière Du Barry
Londonból. (209—209)**

Du Barry Revalescière tápgyógyszere kitűnő sikerrel alkalmazható a következő betegségekben: u. m. gyomor, ider, mell, máj, mirigy, nyákártia, légzés, hójag, vese és tuberculozis bántalmaknál, g. ögyit gümő és aszkort, asthmá, köhögés, onázhetetlenség, düglust, hasmenést, álmatlanságot, gyon, g.öget, aranyért, vizekört, lást, szőlő és vértorulást, illuzgást, rosszullétet, hányást, még a terhességben is, di-betést, méla-hórt, elsoványodást, obeumet, közvényit, s. phórt. — Kivonat 76,000 bizonytványból oly foggyógyulásokról, melyek a gyó-gyászatnak ellentállottak.

73,621. sz. bizonyítvány.

Bécs, 1. febr. 1871

Határtalan hála önirántkényszerítő sorok írására. Négy hó óta borzasztó asthmában szenvedtem; senki sem tudott segítenem, egy barátom tanácsára önnök Revalescièrejéhez folyamodtam, mely bajjaimtól gyökeresen meggyógyított.

Báró Clarov Bódog.

65,715. sz. bizonyítvány.

Páris, 11. apr. 1866.

Uram! Kimondhatatlan senvedés leányom sem emészteti, sem aludni nem tudott; az álmatlanság, gyengeség és idegzetes felidulás merőben leverte. Most jól érzem magát a Revalescière csokoládétól, mely helyreállítja, jó ártágya és emésztése van, idegei csendesek, álma üdítő, egészség: szilárd, s maga vidám, a melyen már régen nem volt.

de Montouis H.

72,418. sz. bizonyítvány.

Obergurig Bautzen mellett (szászors.) 1866. jan. 17. Valahányszor a Teremtőhöz imádkozom azon megbecsülhetlen jócsemenyekért, melyeket a természet gyógyító elemében számunkra biztosított: mindannyiszor megemlékezem önöl. En több év óta nem ismertem az egészséget, emésztésem mindig meg volt zavará, s folytonosan gyomorhajommal és az elnyálkásodás ellen kellett küzdenem. E bajjoktól a Revalescière 14 napi használata teljesen megszabadított, s így ismét hivatalomnak állhatok.

J. L. Sterner, néptanító.

Táplálóból lévén a huanál, a Revalescière étecséknél gyermekeknél 50-szer olcsóbb a gyógyserű. 1/2 fontos bádogszelvényben 1 frt 40 kr. 1 font 2 frt, 50 kr. 2 font 4 frt 50 kr., 5 font 10 frt, 12 font 20 frt, 24 font 36 frt. Revalescière kétszeresült szelvényben 2 frt 60 kr. 4 frt 60 kr. Revalescière csokoládé porban és táblákban 13 csésére 1 frt 60 kr. 24 csésére 2 frt 50 kr, 48 csésére 4 frt 50 kr. Porban 120 csésére 10 frt, 288 csésére 20 frt, 576 csésére 36 frt. Kaplót Barry du Barry és társai által Bécsben, Wallfischgasse 8 sz. Valamint minden városban jó gyógyszerészeknél és tisztviselőknél; a bécsi ház el is küld minden irányba postai útánvét mellett.

Kolozsvárt: Binder Károlynál. Debreczenben: Miklóvics István s. „Kigyóhoz” címzett gyógyszerárban. Nagybáldvárt: Nadher. Páris. Brassóban: Fabik s. d. és Jekelmánál. Gyula-Fehérvárt: Mihály s. Zeigmond gyógyszerárban. Marosvásárhely: Fogarassy Demeternél. Pécsot: Török Józsefnél. Temesvárt: Quirinyi Lajos és társai gyógyszerárban.

A

párisi balance mérlegek

(468) raktára (7—*)

Teutsch J. B.-nél Segesvártt

árul lapos serpenyőjű mérlegeket:

Súlyerő	2	4	10	20	30	40 vámf
darabja	5	75	6	75	9	10
	10	50	12	25	15	50

mély serpenyőjűeket:

Súlyerő	4	10	20 vámf
darabja	8	11	13
	10	13	13

s. elárusítóknak, egyszerre több darab átvételénél tetemes árengedést nyújt.

VICTORIA

biztosító társaság Kolozsvártt.

FELHÍVÁS

takarmány és gabona készletek
tűz-elleni biztosítására.

A napoként ijesztő mérvben előforduló tűzkárok, melyek gyakran egész községeket hamvasztanak el, alkalmat nyújtanak most különösen az aratás idején és mulatával, a t. gazda-közönség figyelmét a „Victoriára” irányozni, mely tűzkár ellen biztosítást nyújt mindennemű takarmány neműekre, szalmás és szemes gabonákra, úgy fedél alatt, mint szabadban (ez utóbbiaknál a biztosítás érvénye elsöplés után a magra is kiterjed, mielőtt annak hová rakása előre bejelentett), továbbá: Cséplőgépekre helyt, vagy úton, gazdasági és lak épületekre, marhákra kint és bent, gyárookra, készletekre, gazdasági eszközökre stb.

A biztosítás érvénye kiterjed úgy a magán, a biztosított tárgyon kiütött, mint szomszédától átharapozott tűz általi károsodásra; végre a villámcsapás által előidézett tűz-esetre is.

A mentés, vagy kihuzczkodás által idézett károk szintén megterítetnek (2/0) (3—*)

A díjak a lehető olcsóra szabvák, s nagyobb biztosító feleknél külön kedvezmények is nyújtanak.

Az előforduló károk köztudomás szerint azonnal rendeztetnek és fizettetnek.

A „VICTORIA” évek óta Erdélyben a legtöbb kárt fizeti, s ily czímen már eddig is több mint

négy millió

forintot juttatott vissza a közönség kezébe.

A szükséges nyomtatványok, feltételek, díjtáblák stb. betekintethők a vidéki ügynökségeknél, úgy helyben a központon is.

Kolozsvártt, 1874 nyarán

„VICTORIA” biztosító társaság
vezérügynöksége.

Legujabban megjelentek és
Stein János erd. muzeum egyl. könyvkereskedésében
Kolozsvártt kaphatók:

Téli estvékre.
Jeles külföldi írók beszélyeiből.
Fordította **Julia.**
2 kötet. Ára 2 forint.

A tyukászat.
Irta **Grubicy Gézya.**
42 a szövegbe nyomtatott ábrával.
Ára 1 frt.

LAELIUS.
Hogy kell, és hogy nem kell magyarázni az
iskolában a latin autorokat?
Irta **Brassai Sámuel.** Ára 50 kr.
Szőlészeti és borászati titkok
gyűjteménye.
10 ábrával.
Gyűjtötte és kiadta **Tercsán zky József** orvos.
Ára 60 kr. postai szétküldéssel 64 kr.
Postadíj elkerülése tekintetéből legczélszerűbb az
összeg beküldése.

Jellem.
Smiles után a hazai viszonyokhoz alkalmazta
Könyves Tóth Kálmán.
2 kötet. Ára 3 frt.

B. Eötvös József összes munkái.
Politikai beszédek.
Cabinet kiadás. 4 kötet. Első füzet. Ára 1 frt.
ANTHOLOGIA
Fabian Gabor költői műfordításai:
Magyarított Lucretiusából s Argonauticonából.
Szerkesztette s közhasználatra kiadta Somogy Antal. Ára 1 frt.

Budapesti szemle.
A magy. tud. akadémia megbízásából
Szerkeszti Gyulai Pál. 10. szám. 1874 július — augusztus.
Ára 2 frt.

Jámbor Pál munkái.
Első kötet. Színművek, költemények, politikai cikkek, fővárosi szemlék.
Ára 2 frt.

Vezérfonal a méhészettről,
vagy rövid értekezés, hogy kelljen a méhek körül okszerűen
bánni. Ön és mások tapasztalata után
Irta Sebes Károly, 24 ábrával. Ára 50 kr.

Pénzügyeinkről.
Irta Máriaassy Béla. Ára 3 forint.

Szótárak:
Továbbá francia — német:

RAMEAU, neues Wörterbuch der deutschen und französ. Sprache nach den besten Quellen bearbeitet. 2 Bände Broschirt 3 fl, in Halblederband gbd. 4 fl 50 xr.

SACHS, encyclopädisches Wörterbuch der französischen und deutschen Sprache. I-ter Theil, französisch—deutsch, complet, broschirt 16 fl 80 xr. in Halblederband 19 fl 20 xr. II-ter Theil, deutsch—französ. in Vorbereitung, wird im Jahr 1878 complet.

CHMIDT, vollständiges französ. — deutsches und deutsch — französisches Hand-Wörterbuch. 2 Theile in 1 Bande broschirt 3 fl 60 xr., in Halblederband 4 fl 32 xr.

SCHUSTER & REGNIER, neues und vollständiges Wörterbuch der deutschen und französ. Sprache 2 Bände broschirt 5 fl 40 xr. in Halblederband 7 fl 02 xr.

THIBAUT, Vollständiges Wörterbuch der französ. und deutschen Sprache, 2 Theile in einem Halblederbande gbd. 70 te Auflage 5 fl 10 xr.

TASCHENWÖRTERBUCH, neuestes franz. — deutsches und deutsch — französisches in einem Bande Gheftet 1 fl. in Leinenband 1 fl 40 xr.

Görög — német:
BENSELER und SCHENKL, griechisch — deutsches und deutsch — griech. Schulwörterbuch, 2 Bände in Halblederband: Gr. — dtsch 4 fl 35 xr., deutsch — gr. 5 fl 8. xr.

JACOBITZ und SEILER, Hand-Wörterbuch der griechischen Sprache. 4 Bände. Gebunden statt 16 fl., nur 10 fl. (Leszallított ár.)

PAPE, griechisch — deutsches Hand-Wörterbuch in 2 Bänden I. Band: A—K. II. Band: L—Z Halblederband 12 fl 60 xr.

— Deutsch—griechisches Hand-Wörterbuch, 3-te Auflage 6 fl 30 xr.

— Wörterbuch der griechischen Eigennamen, 2 Bände. Halblederband 13 fl 20.

SCHMIDT, deutsch — griechisches Hand-Wörterbuch Halblederband 2 fl 58.

Holland — német:
TASCHEN-WÖRTERBUCH neues der holländischen und deutschen Sprache. Stereotyp Ausgabe. 2 Theile in einem Bande gbd. 2 fl 27 xr.

Latin — magyar:
BARTL és VERESS, magyar—latin szótár. 3-dik javított kiadás. Ára 4 frt.
FARKAS, latin—magyar szótár a legujabb és legjobb források után ára 2 frt.

HOLUB, latin—magyar és magyar—latin zsebszótár. Ára 2 frt 50 kr.

LATIN—MAGYAR iskolai szótár, szerkesztették Finaly H. L. és Régeni István kolozsvári tanárok. Ára füzve 5 frt 25 kr., egész vászonba kötve 6 forint.

MAGYAR—LATIN ZSEBSZÓTAR, iskolai használatra. Ára 1 frt 50 kr.

Latin — német:
GEORGES, ausführliches deutsch—lateinisches Hand-Wörterbuch aus den Quellen zusammengetragen. — Deutsch — lateinischer Theil. 2 Bände Halblederband 8 fl 70 xr. — Lateinisch—deutscher Theil. 2 Bände Halblederband 9 fl 60 xr.

INGERSLEV, deutsch—lateinisch und lateinisch—deutsches Schul-Wörterbuch. 2 Bände. Broschirt d. — latein. Theil 2 fl 40 xr. latein. — d. Theil 3 fl. Dasselbe gbd. in Halbleder I-ter Theil 4 fl 05 xr. II-ter Theil 3 fl 60 xr.

KOTZUREK, lateinisch—deutsches Wörterbuch zum Gebrauche für Gymnasien nach den besten Quellen bearbeitet. Broschirt 1 fl 50 xr.

KREUSSLER und VOLBEDING, Kurzgefasstes latein. — deutsches und deutsch — lateinisches Handwörterbuch mit einem Verzeichnisse lateinischer Abbreviaturen und geographischer Namen Halblederband 3 fl 60.

Lengyel — német:

JORDAN, vollständiges Taschenwörterbuch der polnischen und deutschen Sprache. 2 Theile in einem Bande Halblederband 2 fl 25 xr.

Ugyan csak
Stein János kereskedésében
kaphatók:

Hogyan boldogulunk?
Irta dr. Matheos Vilmos. 2 kötet.
Ára csak 1 frt.

A felekezeti iskoláztatás veszélyei és közoktatási törvényünk hiányai, nevelészeti, társadalmi és politikai szempontból.
Irta Bánhegyi István.
2-dik kiadás. Ára 60 kr.

Három orosz és három angol kalandjai Délafrikában.
Verne Gyulától. Franciaából fordította Ajtai Albert. Ára 2 frt.

Gyermekisme
boncz- és lélektani alapon.
Irta Szabó Endre, a kolozsvári „Fröbel intézet” igazgatója.
Ára 50 kr.

Neveléstan,
vezérfonal a kis gyermekek nevelésére.
Fröbel Frigyes elvei nyomán.
Irta Szabó Endre. Ára 60 kr.

MATZEK FERENCZ,
hétjegyű közönséges logarai.
Az arányos részek kiszámításával és sok más táblával. Ára 2 frt.

Nemzetgazdaságtan.
Irta dr. Matkovics Sándor.
2-dik kiadás. Ára 3 frt 40 kr.

A magyar magánjog,
különös tekintettel a gyakorlati élet igényeire is.
Irta Knorr Alajos. Ára 3 frt.

A magyar büntetőjog és eljárás tankönyve.
Irta Kautz Gusztáv. Ára 3 frt 40.

A geologia alapvonalai.
Irta Dapsy László. Ára 1 frt 50.

Magyarország közigazgatási jogja,
illetőleg a magyar államjog rendszere.
Irta dr. Korbuly Imre.
I. kötet. Államjog 3 frt 40 kr.
II. kötet. Közigazgatási szervezet Ára 80 krajczár.

Kapható Stein János

MEYERS
KONVERSATIONS
LEXIKON

Subscriptions-Einladung auf die
Dritte Auflage
mit
360 Bildertafeln und Karten.

Heftausgabe:
240 wöchentliche Lieferungen à 5 Sgr.

Bandausgabe:
30 broch. Halbbände à 1 Thlr. 10 Sgr.
15 Leinwandbände à 3 - 5 -
15 Halbfranzösbände à 3 - 5 -

Bibliographisches Institut
in Heidelberghausen.

(281) (2—3)
Haszonbérbe adó
a kolozsvári ev. ref. egyháznak, a
„3 Liliomhoz”
czimzett vendéglője, folyó év
augustus 16-án délelőtt
10 órakor a helyszínen tartandó
árlejtés mellett, — 1874 Szent Mihály-
napjától 1877-dik év Szent Mihályig.
A kiadási árak és feltételek megtekinthetők görbeszappanutzca 4 szám alatt.

